

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Jessheim, 13.10.2017

Høringssvar fra Læringsverkstedet om ny bemannings- og pedagognorm og samarbeid om overgang fra barnehage til skole og SFO

Læringsverkstedet er den største eieren av private barnehager i Norge. Vi har 190 barnehager i 70 kommuner og er representert i alle landets fylker. Vi tilbyr barnehageplass til 16 000 barn og er arbeidsgiver for 5 000 ansatte.

Kunnskapsdepartementets høringsutkast inneholder elementer som vil medføre store konsekvenser for barnehagen. Læringsverkstedet mener derfor at det er svært viktig å være realistisk i forhold til hvilke konsekvenser iverksettelsen av de framlagte forslagene om bemanningsnorm og endring av forskrift om pedagogisk bemanning vil ha for driften av barnehager.

Læringsverkstedet er for kvalitet og for høyest mulig bemanning, innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Kvalitet består av mange elementer, hvor kvaliteten på samspillet mellom voksne og barn er det viktigste. Vi frykter at en rigid bemanningsnorm kan ende opp med å ikke tilføre flere hender og fang i barnehagen, men stanse bruk av vikarer og medføre mindre kompetanseheving for ansatte, mindre vedlikehold av bygg, begrensninger på innkjøp etc. Læringsverkstedet mener at man ikke må begrense styrers mulighet til å kunne utøve god ledelse lokalt gjennom å innføre en rigid nasjonal norm. Det vil kunne gi en svekkelse av det totale kvalitetsarbeidet i den enkelte barnehage.

Bemanningsnorm

Regelverket for bemanningsnorm må utformes slik at det gir barnehagen rom for å organisere tilbudet i den enkelte barnehage til barnas beste.

Barnehageeier og styrer er ansvarlig for at driften av barnehagen er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og regler. Med dette følger også behov for fleksibilitet i forhold til å organisere og bruke de samlede personalressursene slik at alle barn blir ivaretatt på best mulig måte i hele barnehagens åpningstid.

En for sterk og rigid bemanningsnorm medfører risiko for at andre elementer som også påvirker kvalitet i barnehagene, blir nedprioritert, og at man samlet sett ikke oppnår den ønskede kvalitetshevingen i barnehagen.

Den enkelte barnehage kan i perioder ha behov for å prioritere sine ressurser ut fra særskilte behov i barnehagen. Dette kan for eksempel gjelde forhold i personalgruppen eller barnegruppen som krever spesiell oppfølging, ekstraordinært vedlikehold av bygg, eller perioder med lav kapasitetsutnyttelse. Et for rigid regelverk som låser fast kostnadsbruk til bestemt bemanning eller bestemt kompetanse, kan i slike tilfeller resultere i dårligere kvalitet enn ved et noe mer fleksibelt regelverk.

Læringsverkstedet barnehagene eier sine barnehagebygg, noe som er tilfellet for de fleste andre norske barnehager. Modellen for beregning av kapitaltilskudd medfører at mange barnehager har en reell kapitalkostnad som overstiger mottatt tilskudd. Dette gjelder særlig i oppstartsfasen eller i perioden med lav kapasitetsutnyttelse. I slike tilfeller er det helt nødvendig i forhold til långiver og forsvarlig økonomisk drift å prioritere den totale kostnadsbruken slik at barnehagen er i stand til å betjene sine renter og avdrag knyttet til bygget.

Tilskudd per barn til private barnehager er basert på to år gamle kostnader i kommunale barnehager. Dette forholdet er ikke drøftet når det gjelder bemanningsnorm. Hvis det innføres en bemanningsnorm, må man sørge for at dette kravet er reflektert i de kostnadene som er grunnlaget for tilskudd til private barnehager fra det tidspunktet som bemanningsnormen gjelder.

Kommunens rolle som barnehageeier og barnehagemyndighet

Som eier av private barnehager erfarer Læringsverkstedet at kommunenes dobbeltrolle som barnehagemyndighet og barnehageeier kan være utfordrende. Vi tror at utfordringene kan øke i forhold til å følge opp at kommunene faktisk etterlever bemannings- og pedagognormen, samt at kostnadene i kommunen reflekterer oppfyllelse av normene.

Læringsverkstedet mener at innføring av nye normer for antall pedagoger og bemanning, samt økte krav til barnehagen, forsterker behovet for en snarlig innføring av et uavhengig tilsyn i barnehagesektoren.

KS påpeker at innføring av bemanningsnorm ikke er fullfinansiert. Læringsverkstedets beregninger i de kommuner hvor vi driver barnehager, understøtter dette. Det forsterker problemstillingen knyttet til kommunens dobbeltrolle på dette området.

Pedagognorm

De ansatte er barnehagens viktigste ressurs, og god kvalitet i barnehagen er avhengig av de ansattes samlede kompetanse. Antall pedagoger alene er imidlertid ikke en garanti for høy kvalitet i alle barnehager, men må ses i sammenheng med barnehagens ledelse, samlede kompetanse og helhetlige arbeid.

Læringsverkstedet er positive til en pedagognorm og har som mål å oppnå 50 % pedagogdekning i våre barnehager. Vi ønsker at det åpnes opp for ulike typer pedagoger i barnehagene, som for eksempel idrettspedagoger, musikkpedagoger, barnevernspedagoger og spesialpedagoger. Dette vil gi mer tverrfaglighet og større bredde i barnehagens samlede kompetanse.

Læringsverkstedet mener at det er uheldig at ett barn ekstra ut over pedagognormen utløser krav om en barnehagelærer i full stilling. Dette er lite fleksibelt ovenfor ansatte, foreldre og barnehagens daglige drift. Vi mener at det bør være anledning til å ansette barnehagelærere i andel av et årsverk.

Vi ser det som en fordel at antall pedagoger ses samlet og skal gjelde for barnehagen som helhet. Det gir rom for å organisere arbeidet i barnehagen og tilpasse det best mulig ut fra barnegruppens behov.

Med flere pedagoger i barnehagen må det også ses på stillingstitler og arbeidsoppgaver. Lovteksten må være romslig og ikke definere alle pedagoger som pedagogiske ledere. Overgangen til pedagognormen bør gå over tid – hvis ikke kan det medføre at barnehager må si opp assistenter for å ansette pedagoger.

Det er behov for avklaringer om bruk av ubunden tid. Når bemanningsnormen og pedagognormen sees under ett, vil dette totalt sett medføre mindre tid til arbeid direkte med barna. Økt antall pedagoger gjør det nødvendig med avklaringer om arbeidsgivers styring/disponering av ubunden tid for pedagogene.

Samarbeid barnehage – skole og SFO/Aktivitetsskole

Når det gjelder ansvaret for å sikre barn god overgang fra barnehage til skole og SFO/Aktivitetsskole, har Læringsverkstedet tidligere påpekt at det er uheldig at «skal»-kravet kun ligger hos barnehagen, og ikke hos skole og SFO/ Aktivitetsskole. Vi ser derfor svært positivt på en lovendring som sikrer at også skolen får ansvar for samarbeid, som skal gi alle barn en trygg og best mulig overgang fra barnehage til skole og SFO.

Flere av våre barnehager har barn som skal begynne på ulike skoler. Det er ønskelig at det oppfordres til dialog og samarbeid som sikrer helhetlige opplegg med god kvalitet som er organisert slik at det blir gjennomførbart for alle involverte parter.

Vennlig hilsen

Læringsverkstedet

Læringsverkstedet